

Обжинки

Леонід Полтава

"Сива пава літала,
Крильми двір замітала..."

(З обжинкової пісні)

Різні бувають обжинки:
Дитинка — для жінки,
Для вояка — вбиті ,
Для птаха — крила в блакиті,
А для поета хай будуть
Волошки у житі...

Вмирає літо. Воскресає осінь.
Всяк поспіша на свій ланок,
Де мудрій осені — красуні златокосій,
Мільйони рук плетуть вінок,
А потім дівчину павиної краси,
Піснями завітчавши — до господи
Й чекатимуть, щоб чесно запросив
Мільйон гостей за білий стіл господар.
На півземлі — квітчаста скатертина,
На три землі — любов і доброта:
Сідає коло столу Україна,
Сідає Україна,—
Та не та.

— Мій у Сибірі!— аж голосить осінь,
— Мій у землі,— хитається стара,
— Моя відтяла українські коси...
— А мій не повернувся з-за Дніпра...
— Моя в Австралії... А мій в УПА загинув.
Не побивайтесь, тітонько, дарма...—
І дивиться на сонце Україна,
І сонця вже не бачить, бо нема.
Немає сонця, чи нема очей?

Як важко цю недолю зрозуміти.
Розходяться по Божім світі діти,
Десятки, сотні, тисячі плечей.

А де обличчя? Де ж обличчя?
Де ті пісні, що ними ти жила,
Де люди з крилами орла,
Де прапори, де Двадцять Друге Січня?
Де той вінець, що ти плела?
Справляючи обжинки споконвічні?!

"Ой, весело, господарю, весело,
Що ми вінок несемо,
А ще буде веселій,
Як положим на столі!
Маяло житечко, маяло,
Доки на полі стояло,
Та не буде маяти,
Як буде на столі лежати"...

Ляже кожна зернина...
Лиш на чиїм столі?
О, моя земляна Україно!
Ти по пояс уже в землі,
Ще руками сієш і косиш,
Б'єш тунелі, кладеш бетон,
Ще сама собі склянку води підносиш,—
І вгрузаєш у свій полон!
Наша мріє, надіє, наш раю! —
Западаються вглиб гаї,
Уже скоро в них заспівають
По-московському й солов'ї!..
Пригадай себе, спом'янися,
Як пахтіли жоржинами лиця,
Ідучи після жнив у село:

"Несемо вам полон
Ізо всіх сторон,
І з гір, із підгір'я,
З подвір'я — до стодоли,
З стодоли — до комори,

З комори — на нивоньку
В щасливу годиноньку!..."

Жито сієш, а збираєш горе,
Правду сієш — виростає хміль,
Вже й твоє козацьке Чорне море,
Це не море, тільки чорний біль;
Вже й дороги, що вели до слави,
На яких зникали вороги,
У руках північної держави
Обернулись в люті батогі!
Вже нема ні Заходу, ні Сходу,
Навіть сонця в тебе вже нема,—
Горді діти гордого народу
Доживають віку крадькома...
В тебе ні худібки, ні маржинки,
Ні меча нема, ні солов'я...—
Отакі твої обжинки,
Україно, совісте моя!

Смертна тиша.
Раптом голос лине,
Голос Ліни з-за далеких рік:
"Щастя треба на хвилину,
Сили треба — на весь вік"...
Потім знову стрепенувся Київ —
Симоненко устає на прю:
"Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю!"
Львівським вітром вдарило в руїни,
Кулаком, що пробива броню:
"Хай живе свободна Україна!"
Залунало з вихору вогню!
Новочасні зачались обжинки,
І до них не йду я, а лечу,
Як у Києві воскрес Чупринка,
Обернувшись у живу свічу!
Щось творилось, діялось у світі,
У країні, де вмирав Христос,
І воскрес, бо громом: "Будем битись!"
Обізвався Валентин Мороз!

Хай ще й досі викручені спини,
Та в душі щось вибухло тоді,
І відкрила очі Україна,
Наче на останньому суді,
І з очей замерзлі сльози стерла,

Пригадавши, як у сні, старе,
І побачила, що "Ще не вмерла",
І до віку-сонця не умре!
І збагнула: на чужі стежинки —
Не годиться Нації іти!..

Україно, на твої обжинки
Ще душа поета прилетить!
Підіймайся! В тебе сил доволі,
В тебе досить серця і землі,
Щоб засісти у народів колі,
А не злиднем при чужім столі!
Україно, в тебе стільки сили,
Що й останній витримаєш бій,
Що й сама із власної могили
Вийдеш, як Учитель твій!

Різні бувають обжинки:
Дитинка у жінки,
Для вояка — вбиті,
Для птаха — крила в блакиті,
А для поета хай будуть
Волошки у житті...

Хай же будуть лиця, а не спини,
Хай не одиниці, а полки,
Хай же будуть діти України,
А не всіх народів смітники!
Хай дороги будуть, не стежинки,
Хай мільйони — на єдину путь!
Україно, справиш ти обжинки,
Ті, що їх Державою назвуть!
Ти тоді усім розправиш зморшки,
Подаруєш кожному свій лан,
А поетові —

Пошлеш волошки

На далекий гріб за океан.